

Ajatuksia kulttuurisensitiivisyydestä

Mitä kulttuurisensitiivisyys on?

- ▶ Kulttuurisensitiivisyydellä tarkoitetaan halua, kykyä ja herkkyyttä ymmärtää eri taustoista tulevaa ihmistä (THL)
- ▶ Positiivinen, toista ymmärtävä asenne ja suhtautuminen, kun on vuorovaikutuksessa kulttuuriltaan ja katsomustaustaltaan erilaisten ihmisten kanssa (Turun yliopisto/Maarit Pihlava)
- ▶ Ei tarkoita kuitenkaan kaiken hyväksymistä
- ▶ Erotetaan toisistaan ihmisen hyväksyminen ihmisenä ja tekojen tuomitseminen tekoina. Ei tuomita ihmisen tekoja erilaisuuden kautta ja tuomita siksi koko ihmistä tai kulttuuria (Eeva Elfvik)

-
- ▶ Kulttuurisensitiivisyys ei tarkoita sitä, että olisi paljon tietoa eri kulttuureista, vaan se on vuorovaikutuksellinen, kiinnostunut asenne muita ihmisiä ja kulttuureja kohtaan
  - ▶ Se ei myöskään ole sitä, ettei eroja ihmisten välillä huomata (Maarit Pihlava, Eeva Elfvik)

Bennettin kulttuurien välisen sensitiivisyyden kehityksen malli (kukas –blogi)

- **Kieltäminen** - ei ole kiinnostusta kulttuurisesta moninaisuudesta eikä halua tietää vieraista kulttuureista mitään
- **Defensiivisyys** - vieraiden kulttuurien näkeminen uhkana
- **Vähättely** - kulttuurit nähdään pohjimmiltaan samanlaisina, eli ei tunnisteta tai hyväksytä niiden erilaisuutta
- **Hyväksyntä** - ollaan valmiita suvaitsemaan eri kulttuureja
- **Sopeutuminen** - pystytään jo toimimaan eri kulttuurien mukaisesti joissain tilanteissa
- **Integraatio** - kaikkein sensitiivisin vaihe, jossa ihminen on omaksunut eri kulttuurien käsityksiä ja toimintatapoja ja pystyy liikkumaan niiden välillä sujuvasti

Koulujen henkilökunnan koulutuksien tavoitteet (Kukas-hanke)

- ▶ Lisätään opettajien ja ohjaajien tietoisuutta oman kulttuuri- ja katsomustaustansa vaikutuksesta. Toisin sanoen tunnistetaan paremmin omia oletuksia ja arvostuksia sekä niiden suhteellisuutta.
- ▶ Laajennetaan opettajien ja ohjaajien repertuaaria eli kykyä nähdä vaihtoehtoisia tulkintoja ja toimintatapoja tilanteissa, joissa kulttuurit tai katsomukset kohtaavat koulussa. Esitellään teoreettisia jaotteluja esimerkiksi ihmiskäsityksistä tai oppimistyyleistä, mutta vältetään sitomasta niitä kiinteästi tiettyihin kulttuuriryhmiin.

-
-
- Kannustetaan opettajia ja ohjaajia tekemään perusteltuja ratkaisuja edellä mainitun reflektion pohjalta.
  - Tuetaan opettajia ja ohjaajia käsittelemään vaihtoehtoisten tulkintojen avulla myös mahdollisia kielteisiä tunteita, joita kulttuurien ja katsomusten kohtaaminen joskus aiheuttaa.

Kulttuurisensitiivisyydestä kohti reflektiivisyyttä

- tietoisuus omista oletuksista
- kyky ottaa huomioon erilaisia näkökulmia
- kyky soveltaa näitä käytäntöön.

Ideoita opettajille

esim. kuvaamataito-, ympäristötieto- ja /tai suomen kielen tunneille

- ▶ Minä ja minun perheeni
- ▶ - Minulle tärkeitä asioita
- ▶ - Isolle paperille kehon ääriviivat
- ▶ - Minun Suomi: mistä pidän Suomessa
- ▶ - Oma maa -julisteet tai PP-esitykset
- ▶ - Mielipaikkani – ota valokuva ja kerro/kirjoita
- ▶ - Valokuva kaverista – mitä kuva sanoisi sinulle, jos puhuisi sinulle?
- ▶ - Tunteiden valokuvaus - oppilaat esittävät eri tunteita, ne kuvataan ja sanallistetaan
- ▶ - Elämäntarinani – piirrä ja kirjoita oman elämän 7 tärkeintä hetkeä. Valitse yksi hetki ja kerro se muille
- ▶ - Yhteinen unelmapuu, jonka lehtiin voi kirjoittaa tai piirtää unelmia
- ▶ - Meidän ryhmämme kädet tai silmät
- ▶ - Unelmapeitto – jokainen lapsi saa piirtää valitsemalleen paperille asioita, joista unelmoi. Näistä kootaan yhteinen peitto seinälle. Aiheeseen liittyvä sana kirjoitetaan kuvaan sekä suomeksi että omalla kielellä

Kysymyksiä ja kysymyksiä...

- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=-ZkphjQUvzc&feature=youtu.be>
- ▶ Keskustelun aiheita:
  - ▶ Perhe ja ystävät
  - ▶ Uusi kotimaa, vanha kotimaa ja niiden erot
  - ▶ Asuinympäristö
  - ▶ Arki
  - ▶ Harrastukset, kiinnostuksen kohteet
  - ▶ Vointi

Lähteet

- ▶ Maarit Pihlava, Turun yliopisto, luentomateriaalit
- ▶ Eeva Elfvik, sosiaalityöntekijä, maahanmuutto ja pakolaisuus; tohtorikoulutettava Jyväskylän yliopisto
- ▶ Kulttuuri- ja katsomussensitiivistä opetusta ja ohjausta kehittämässä -hanke (Kukas -blogi), Helsingin yliopisto
- ▶ THL -nettisivut, maahanmuuttajat ja monikulttuurisuus
- ▶ Osaamista kieli- ja kulttuuritietoiseen varhaiskasvatukseen. Käytäntöjä, ideoita, linkkejä ja vinkkejä. Turun yliopisto